

„Tradíció, tudomány, minőség”

Tanulmánykötet

2021

*„Tradíció, tudomány, minőség”
30 éves a Vám- és Pénzügyőri Tanszék*

Tanulmánykötet

Kézirat lezárva: 2021. december 31.

Kiadja:
a Magyar Rendészettudományi Társaság
Vám- és Pénzügyőri Tagozata

Szerkesztette:
Czene-Polgár Viktória
Csaba Zágon
Szabó Andrea
Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes

Felelős kiadó:
Szabó Andrea

ISBN: 978-615-81879-6-1

DOI: 10.37372/mrttvpt.2021.2

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Tartalomjegyzék

Szerzők	6
Lektorok	10
Lectori salutem!	12
30 év, 30 vélemény	14
Tanszéktörténet	46
Szabó Andrea – Magasvári Adrienn: Hirtelen 30 – A szervezeti és a képzési rendszerben 30 év alatt bekövetkezett változások hatása a pénzügyőr tisztekkel szemben támasztott követelményekre	48
HR, szervezetfejlesztés, jogalkalmazás	60
Christián László – Erdős Ákos – Magasvári Adrienn: Képzési innováció a magyar rendészeti felsőoktatásban.....	62
Hajdu Ruben József: A meztelen igazság a pénzügyőrökről.....	78
Suba László: Úton a közérthetőség felé.....	92
Szilvássy György Péter: Gondolatok a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló új törvény és az alapjogi korlátozások kapcsolatáról.....	105
Voitseshchuk, Andrii: Establishment of New Customs in Ukraine: Latest aspects of personnel management based on a competency-based approach...117	
Vámtechnológia, kockázatkezelés, IPR	127
Csaba Zágon – Gecsei Márton: Kockázatelemzés a gyakorlatban: cigaretta a repülőtéren.....	129
Galella, Patricio: The Approved Exporter Authorization in the EU	143
Jurušs, Māris – Miloseviča, Kristīne – Šmite-Rože, Baiba: Transaction market value range based on arm's length principle for customs and tax purposes	153
Német Martin – Szendi Antal: A szellemi tulajdonjogok védelme a vámigazgatási eljárásban.....	165
Van Dooren, Eric: The order to pay the counter value of disappeared goods in Belgium.....	179
Adóztatás, gazdaság, új technológiák	190
Halasi Nóra: A hagyományos és tájjellegű élelmiszerek gazdasági jelentősége az észak-alföldi régióban	192

Halász Zsolt: Variációk egy témára: kísérletek a virtuális eszközök szabályozására	206
Kovács László: Széttöredezett e-közbeszerzési környezet Németországban..	218
Nagy Zoltán András: Mesterséges intelligencia lehetőségei az adó- és vámügyi eljárásokban	226
Pajor Andrea: Az adózás/adóztatás igazságossága – Az arányos és méltányos közteherviselés	234
Potoczki Zoltán: Az adófelfüggesztési eljárás jellegzetességei	246
Szlifka Gábor: Vagyonosodási vizsgálat: kísértő múlt és ígéretes jövő	256
Történeti szemelvények.....	270
Czene-Polgár Viktória: Vámmentes csomagok Nyugatról – Az Ibusz Külföldi Kereskedelmi Akciója	272
Deák József: Határőrök, vámosok, állambiztonsági és belügyi szervek munkatársainak helytállása 80 évvel ezelőtt, a Szovjetuniót ért váratlan támadás első hónapjaiban.....	286
Kovács István: Németországban tevékenykedő arab nyelvű klánok és a „maffia” fogalmi összefüggései	294
Lippai Zsolt – Simonics Adrián: Magánbiztonság és futballhuliganizmus	306
Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes: Brüsszeli Nómenklatúra – az egységes nemzetközi vámtarifa létrehozása	320

Szerzők

- Christián László, Dr., PhD., habilitált egyetemi docens, rektorhelyettes, rendőr dandártábornok, Nemzeti Közszerológálati Egyetem, christian.laszlo@uni-nke.hu
- Czene-Polgar Viktória, Dr., PhD., tanársegéd, Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Vám- és Pénzügyőri Tanszék, czene-polgar.viktoria@uni-nke.hu
- Csaba Zágón, Dr., PhD., adjunktus, pénzügyőr alezredes, Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Vám- és Pénzügyőri Tanszék, csaba.zagon@uni-nke.hu
- Deák József, Dr. PhD, adjunktus, rendőr alezredes, Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Rendészetelméleti és -történeti Tanszék, deak.jozsef@uni-nke.hu
- Erdős Ákos, tanársegéd, pénzügyőr őrnagy, Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Vám- és Pénzügyőri Tanszék, erdos.akos@uni-nke.hu
- Galella, Patricio, PhD., international trade consultant, AGOSTO & ANGUREN IT (GUIEX), and an Associate Professor at the Faculty of Law of the University of Barcelona, galella@guiex.net
- Gecsei Márton, határszerológálati vámreferens, pénzügyőr hadnagy, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Repülőtéri Igazgatóság, gecsei.marton@nav.gov.hu
- Hajdu Ruben József, vámigazgatási referens, pénzügyőr főhadnagy, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pest Megyei Adó- és Vámigazgatósága, hajdu.ruben@gmail.com
- Halasi Nóra, kockázatkezelési referens, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adó- és Vámigazgatósága, Kockázatkezelési Osztály, halasi.nora@nav.gov.hu
- Halász Zsolt, Dr., PhD, tanszékvezető egyetemi docens, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog és Államtudományi Kar, Pénzügyi Jogi Tanszék, halasz.zsolt@jak.ppke.hu
- Jurušs, Māris, PhD., Associate Professor, Customs and Tax Department, Riga Technical University, Maris.Juruss@rtu.lv

- Kovács István, Dr., PhD., tanársegéd,
 rendőr őrnagy,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék,
kovacs.istvan@uni-nke.hu
- Kovács László MA hallgató,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar,
laci.kovacs1993@gmail.com
- Lippai Zsolt, mesteroktató,
 rendőr alezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék,
 doktori hallgató, Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola,
lippai.zsolt@uni-nke.hu
- Magasvári Adrienn, tanársegéd,
 pénzügyőr alezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
magasvari.adrienn@uni-nke.hu
- Miloseviča, Kristine, Senior Tax Advisor,
 KPMG Latvia.
- Nagy Zoltán András, Dr., PhD., egyetemi docens,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Gazdaságvédelmi-, Kiberbűnözés Elleni Tanszék.
nagy.zoltan.andras@uni-nke.hu
- Német Martin, pénzügyőr hadnagy, vámigazgatási referens,
 NAV Dél-budapesti Adó- és Vámigazgatóság,
nemeth.martin@nav.gov.hu
- Pajor Andrea, dr., mesteroktató,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
pajor.andrea@uni-nke.hu
- Potoczki Zoltán dr., mesteroktató,
 pénzügyőr alezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
potoczki.zoltan@uni-nke.hu
- Simonics Adrián, hallgató,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 biztonsági szervező mesterképzési szak,
simonicsadrian88@gmail.com
- Šmite-Rože, Baiba, Deputy Director,
 Tax Board at State Revenue Service of the Republic of Latvia,
 and Doctoral Student, Riga Technical University,
baiba.smite-roke@vid.gov.lv
- Suba László, dr., tanársegéd,
 pénzügyőr alezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
suba.laszlo@nav.gov.hu

- ▶ Szabó Andrea, Dr., PhD., tanszékvezető egyetemi docens,
 pénzügyőr ezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
szabo.andrea@uni-nke.hu
- ▶ Szendi Antal, dr., mesteroktató,
 pénzügyőr ezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
szendi.antal@uni-nke.hu
- ▶ Szilvásy György Péter, dr., tanársegéd,
 rendőr őrnagy,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Igazgatásrendészeti és Nemzetközi Rendészeti Tanszék,
szizyp@gmail.com
- ▶ Szlifka Gábor, Dr., PhD, ellenőrzési igazgatóhelyettes,
 Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pest Megyei Adó- és Vámigazgatósága,
szlifka.gabor@nav.gov.hu
- ▶ Van Dooren, Eric, Associate professor,
 Customs Law, University of Antwerp. Belgian,
 Supreme Court judge,
eric.vandooren@uantwerpen.be
- ▶ Voitseshchuk, Andrii, Director,
 Department of Customs Payments,
 The State Customs Service of Ukraine,
vad_71@ukr.net
- ▶ Zsámbokiné dr. Ficskovszky Ágnes, mesteroktató,
 pénzügyőr alezredes,
 Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar,
 Vám- és Pénzügyőri Tanszék,
zsambokine.ficskovszky.agnes@uni-nke.hu

Kovács László*: Széttöredezett e-közbeszerzési környezet Németországban

Absztrakt

Alkalmazkodás, ez az, amihez az ember igazán ért. Ez a mi nagy előnyünk. Tanulunk, fejlődünk, próbálkozunk és végül generációkon átívelő dolgokat, rendszereket alkotunk. Ámbár az elektronikus közbeszerzés kezdete a kétezres évekre vezethető vissza, kötelező alkalmazása mégis 2018-tól hozott nagy változást. Jelen tanulmányban a szerző arra vállalkozik, hogy röviden bemutassa Németország elektronikus közbeszerzési környezetét, annak tulajdonságait. A megállapítások alapját a tagállami jog és nemzetközi szervezetek elemzése adja. Összességében elmondható, hogy Németország elektronikus közbeszerzési környezetének kialakulását alapjaiban befolyásolta az ország államszerkezete, továbbá az egyénileg fontosnak tartott piaci prioritások érvényesülése, amelyben az állam feladata az egyes rendszerek közötti kapcsolat megteremtése.

Kulcsszavak: *e-közbeszerzés, eVergabe*

English title: Fragmented e-procurement environment in Germany

Abstract

Adaptation is what you really know how to do. That's our big advantage. We learn, we evolve, we try, and eventually we create things and systems that span generations. Even though e-procurement started in the 2000s, its mandatory use has made a big difference since 2018. In this paper, the author undertakes to briefly describe Germany's e-procurement environment and its characteristics. The findings are based on an analysis of national law and international organisations. Overall, it can be said that the development of Germany's e-procurement environment has been fundamentally influenced by the country's state structure and the prevalence of individually perceived market priorities, in which the state is responsible for creating the link between the different systems.

Keywords: *e-procurement, eVergabe*

„Az alkohol nem megoldás, de végső soron a víz sem az”

Carina Bartsch német író

Bevezetés

A közbeszerzési eljárások szereplői alapján véve az ajánlattevők és az ajánlatkérők, akik lehetnek akár kilométerekre is egymástól, lélekben egyazon terepaszta két végén állnak, amelyet az e-közbeszerzési portálok testesítenek meg. Magyarországon ez a közbeszerzési portál az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer, más néven az EKR.

* Kovács László, MA hallgató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, <https://orcid.org/0000-0003-2444-1743>, laci.kovacs1993@gmail.com

Az elektronikus közbeszerzési rendszerek és technológiáik folyamatosan fejlődnek. Azok a portálok, amelyek az internetet kommunikációs eszközként használják a hagyományos közbeszerzési eljárások támogatására, az idő előrehaladtával olyan digitális eszközökké nőttek ki mára magukat, amelyek automatizálják és hatékonyabbá teszik a közbeszerzési folyamatot. A modern elektronikus közbeszerzési rendszer egyik fő előnye, hogy tudást képes átadni és az eljárás résztvevőit a jogi kereteken keresztül vezetve képes támogatni a legjobb, szabályos gyakorlatok betartásában. Az elektronikus közbeszerzés időt és pénzt takarít meg minden fázisban, mert – a hirdetménytől a szerződésig – egyetlen dokumentumot sem kell kinyomtatni és postán elküldeni. Az elektronikus dokumentumok jogilag ugyanolyan kötelező érvényűek, mint a nyomtatottak, továbbá minden érintett biztos lehet abban, hogy adatai nem kerülnek rossz kezekbe.

Az Európai Unió 2018. október 18. napjától tette kötelezővé a teljesen elektronizált közbeszerzés bevezetését, és az immáron eltelt négy év lehetőséget biztosít arra, hogy megvizsgáljuk az egyes országspecifikus megoldásokat az irányelv előírására vonatkozóan. Egyes megoldások sikeresek, míg mások kényszerpályán születtek és a problémáikat a mai napig nem sikerült kiküszöbölni. Németország Magyarországhoz képest eltérő megközelítést alkalmazott az irányelvnek történő megfelelés érdekében, az általuk létrehozott rendszerkörnyezet elképzelhetetlen lenne hazánkban.

A 2014/24/EU irányelv

Az Európai Unió valamennyi tagállamát foglalkoztatta a 2004-es évet megelőzően az elektronikus közbeszerzés kérdése, azonban az uniós jogalkotók számára a jogalkotás még csak ekkor kezdődött meg ténylegesen. Az Európai Bizottság 2010-ben elfogadta a *Zöld könyvet* az e-közbeszerzés alkalmazásának kiterjesztéséről. (Európai Bizottság, 2010) A *Zöld könyv* részletesen mutatja be, hogy egy elektronikus közbeszerzési rendszer hogyan befolyásolná a közbeszerzési eljárásokat. Ez a mozzanat előre vetítette az Európai Bizottság jogalkotási irányvonalát az elektronizációt tekintve, amely a 2014/24/EU irányelv elfogadásával vált teljessé. A 2014-ben elfogadott irányelvek – a 2014/24/EU irányelv a közbeszerzésekről, 2014/25/EU irányelv a közszolgáltatók közbeszerzéseire irányadó szabályokról és a 2014/23/EU irányelv a koncessziós szerződésekről – drasztikus változást hoztak az elektronikus közbeszerzési eljárások vonatkozásában.

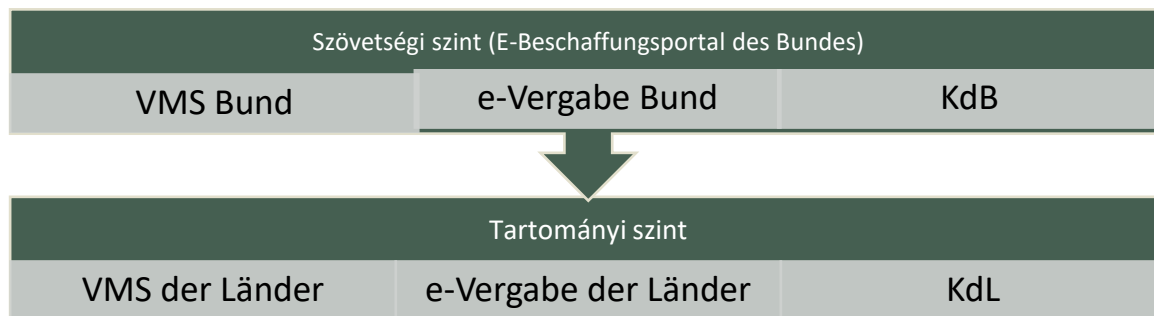
Jelenleg az elektronizációs kötelezettség szemszögéből megközelítve a 2014/24/EU irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 22. cikk (1) bekezdésében lefektetett célok a kiemelendők, amely szerint: „*A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv szerinti minden kommunikációra és információcserére – különös tekintettel az elektronikus benyújtásra – elektronikus kommunikációs eszközök útján kerüljön sor*”. Az Irányelv a teljes elektronizáció felé történő elmozdulás érdekében további előírásokat fogalmaz meg. 2017. április 18-tól kötelező lesz a fentebb foglalt elektronikus kommunikáció bevezetése, továbbá legkésőbb 2018. október 18-ig az összes tagállamban be kell vezetni a teljeskörűen elektronizált eljárást, amelynek központi eleme az ajánlatok elektronikus benyújtása.

Az elektronikus közbeszerzés környezete

Németország 1990 óta tizenhat szövetségi tartományra tagolódik. Minden tartománynak saját alkotmánya, költségvetése és fővárosa van, mely utóbbi a tartományi parlament és a kormány székhelye is egyben. Ebből adódóan megkülönböztetünk szövetségi szintet és tagállami szintet, amelyet lényegében az ország közigazgatási és közbeszerzési rendszerének felépítettsége is lekövet. Németország szövetségi rendszere és az e-közbeszerzéssel kapcsolatos felelősségek különböző szervek közötti megoszlása töredezett megközelítést indukált, továbbá a vonatkozó,

egy minden közigazgatási szervezet számára kötelező elektronikus közbeszerzési portál hiánya nyílt e-közbeszerzési piac létrejöttét eredményezte.

A német szövetségi rendszer nagyfokú autonómiát biztosít a tartományoknak a jogalkotásban és a politikában is, így minden államnak van egy bevált munkamódszere, amely nem mindig felel meg más tartomány gyakorlatának vagy a szövetségi kormány megközelítésének. Ezért a szövetségi kormány fókuszában a tevékenységek, rendszerek és közös szabványok kialakítása áll.

12. ábra: Németország állami e-közbeszerzési szerkezete Forrás: saját szerkesztés.

A VMS Bund (Vergabemanagementsystem) egy beszerzési menedzsmentrendszer, amely a legjobb eszköz a beszerzési folyamat digitális feltérképezésére. A beszerzés-kezelési rendszerek kiegészítik az e-közbeszerzési platformokat és támogatják a beszerzési irodákat a szervezeten belüli, többnyire egyedi belső folyamatokban a beszerzés előkészítése és végrehajtása tekintetében. A legtöbb esetben a kiterjedt sablonkezelés vagy az ügyfélspecifikus konfiguráció lehetősége kiegészíti a funkciók körét. (cosinex, 2021) Az E-Beschaffungsportal des Bundes a szövetségi közigazgatás központi portálja, amely az e-Vergabe Bund és a Kaufhaus des Bundes (a továbbiakban KdB) portálból áll. Az e-Vergabe Bund szolgál az egyes közbeszerzési (mint a magyar EKR) eljárások lebonyolítására, míg a KdB a keretmegállapodásokból történő lehívások és az elektronikus katalógusok rendelési rendszerére vonatkozó eljárások felülete. Az egységes e-közbeszerzési portál (az e-Vergabe Bund) minden szövetségi hatóság számára kötelező. Ez a portál azonban nem érhető el a tartományok vagy a helyi hatóságok számára, amelyet az első töréspontnak is tekinthetünk. (Der Beauftragte der Bundesregierung für Informationstechnik, 2011; Beschaffungssamt des Bundesministeriums des Innern, Deutschland. (2020a)

A tartományi szinten – mivel a 16 tartomány eltérő rendszereket is használhat – sok esetben azonos funkciókat betöltő, hasonló rendszerek, portálok találhatóak, amely az állami által befolyásolt rendszerkörnyezet második töréspontja. (OECD, 2019)

Továbbá ahogyan Magyarország, úgy Németország sem korlátozta az elektronikus közbeszerzési szolgáltatások piacát, így nem kormányzati szervezetek is megjelenhetnek ezen a piacon, és a hazai környezettel ellentétben meg is jelentek az erre „szakosodott” gazdasági társaságok, akik saját, piaci alapon működő, szövetségi vagy tartományi kormánytól független e-közbeszerzési portált üzemeltetnek. A központosítás hiánya eredményezi a harmadik töréspontot.

A rendszerszintű széttagoltságot tovább feszíti az a tény, hogy az irányelv az elektronikus kommunikáció – és a közbeszerzési dokumentumok elektronikus közzététele – mellett, csupán az ajánlatok elektronikus benyújtását írja elő kötelező – új – funkcióként, amelyet ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárás során biztosítani szükséges. A nem szövetségi hatóságok, egyéb közigazgatási szervek, mint a különböző közszolgáltatók – Deutsche Bahn – vagy közintézmények – Charité Universitätsmedizin Berlin – számára ez nem „megugorhatatlan” elvárás, így ezen szervezetek is létrehozták, továbbfejlesztették saját intézményi online

felületüket, amely immáron biztosítja az általuk indított közbeszerzési eljárásokban az ajánlatok elektronikus benyújtását, azok fogadását. (OECD, 2019)

A fentiekből az következik, hogy a német nyitott e-közbeszerzési piac miatt közbeszerzési portálok tucatjai léteznek különböző kormányzati szinteken, amelyek egymással kapcsolatban olykor egymással párhuzamosan, elkülönülve működnek.

Ezek a portálok az Irányelv által megkövetelt minimális előírásokat teljesítik, amely a közbeszerzési dokumentumok közzététele, az ajánlatok elektronikus benyújtása, és az eljárás során történő elektronikus kommunikáció. (Vergabeverordnung (VgV) 11. § (3) bek.)

2. táblázat: Fontosabb német közbeszerzési portálok. Forrás: saját szerkesztés (Anonymus, 2016) alapján.

Az e-Vergabe a szövetségi központi portál	https://www.evergabe-online.de/start.html
Német pályázati lap Nyilvános, magán- és kereskedelmi pályázatok minden iparágból	www.deutsches-ausschreibungsblatt.de
Bajorország (tartomány)	www.vergabe.bayern.de
Berlin (önkormányzat)	www.vergabeplattform.berlin.de
DB-Vergabe Beszerzési portál a Deutsche Bahn AG-tól és leányvállalataitól származó megrendelésekhez.	https://bieterportal.noncd.db.de/evergabe.bieter/eva/supplierportal/portal/tabs/vergaben
Vergabe24 (piaci szereplő)	https://www.vergabe24.de/
AI AG – asszisztens (piaci szereplő)	https://www.ai-ag.de/
BI-medien GmbH. (piaci szereplő)	www.bi-medien.de
Charité Universitätsmedizin Berlin	https://vergabeplattform.charite.de/

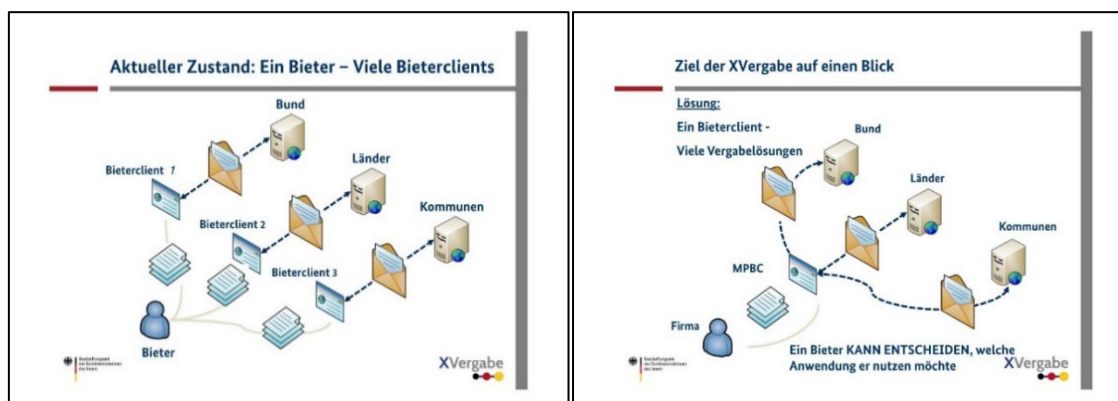
Az egységesítési kísérlet

Annak érdekében, hogy a szövetségi kormány ellenőrizni tudja a közbeszerzési eljárások folyamatát, ezeknek a portáloknak meg kell felelniük a szövetségi közbeszerzési rendszerre vonatkozó keretszabályoknak. Ezen keretszabályok azonban lényegében az Irányelv által előírtakat – dokumentumok közzététele, elektronikus kommunikáció és ajánlat benyújtása – támasztják feltételként.

A szétagoltság kihívásainak kezelésére a szövetségi kormány a szabványosítás eszközét tekintette megoldásnak. A cél az interoperabilitás megteremtése, elősegítése a különböző e-közbeszerzési portálok között. Kidolgozásra került az "xVergabe" elnevezésű közös e-közbeszerzési szabvány, amely lényegében egy a portálokon átívelő adat- és információcsereszabvány. A közigazgatásokon belüli eltérő megvalósítások, valamint a résztvevő ajánlattevők vagy ajánlatkérők munkafolyamat rendszerei, továbbá a hirdetési portálok eltérő adottságai miatt ugyanis nem lehet szabványosítani a különböző szoftvertermékeket, így az xVergabe feladata csak az adatcsere formátumok és az adatcsere folyamatok szabványosítása. Az interoperabilitás elérése érdekében egy szabványt kellett meghatározni az összehasonlítható folyamatok adatcseréjére vonatkozó meglévő szabványok (pl. Az EU bejelentési rendszere, GAEB formátum, XML stb.) és az adatcsere folyamatok tekintetében. (OECD, 2019)

A projekt eredményeként egy ajánlatkérő által egy adott platformon, portálon – egy adott tartományban – meghirdetett felhívás automatikusan továbbításra kerül az összes többi

kompatibilis regisztrált portálra – adott esetben másik tartományba – és ha szükséges, az európai e-közbeszerzési portálra – TED-re – is.

13. ábra: Az xVergabe működési elve. (Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, 2020b)

A xVergabe projekt három fő területe:

1. **Ügyfélfelület:** A közbeszerzési dokumentumok és ajánlatok cseréjére szolgáló felület megadása az ajánlatkérő szervek (közbeszerzési portálok) és az ajánlattevők (ajánlattételi eszközök) között.
2. **Értesítési felület:** Adatformátumok és cserefolyamatok specifikálása, a hirdetések különböző szolgáltatók vagy közzétételi portálok közötti továbbítása.
3. **Form-Interface:** Adatformátumok megadása a közbeszerzési dokumentumok szerkezetéhez. (Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, 2020b)

Fontos kiemelni tehát, hogy az xVergabe nem egy e-közbeszerzési portál, hanem egy kommunikációs interfész. Az xVergabe felület hozzáférést biztosít az ajánlatkérőknek és ajánlattevőknek a vele kompatibilis portálokhoz, azaz egy közbeszerzési eljárás felhívása számos más közbeszerzési portálon megjelenhet. A következő területeken kell lehetővé tenni az adatátvitelt a közbeszerzési portálok között:

- hirdetési információk (hirdetmény vagy felhívás adattartalma)
- közbeszerzési dokumentumok rendelkezésre bocsátása
- részvételi jelentkezések és ajánlatok benyújtásának biztosítása
- ajánlattevő lekérdezései az ajánlattételi szakaszban
- pótdíj
- biztonságos adatátvitel
- hitelesítés
- aláírás (e-aláírás)

Azonban jelenleg még ez a megoldás sem tekinthető teljes körűnek, mert csak a következő e-közbeszerzési portálokat tesztelték le sikeresen az xVergabe-val (tehát még ez sem fedi le az egész országot):

- a szövetségi kormány portálja (e-Vergabe)
- AI - ajánlattevő asszisztens
- bi - Bieterclient
- subreport CAMPUS. (Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, 2020c)

Az, hogy a szövetségi, tagállami és egyes közigazgatási szervek által üzemeltetett, valamint magán portálok megfeleljenek az xVergabe szabványának, a szövetségi kormány folyamatos ellenőrzését és felügyeletét igényli. A rendszerszintű felügyelet azonban kihívást jelent a központi kormányzat számára ilyen szintű decentralizált környezetben. (ibau GmbH, n.d.)

A portálok különbözőségére – az ajánlatkérők számából adódóan és számosságán túl – más megközelítésben is találunk töréspontot a német e-közbeszerzési környezetben. Németországban az elektronikus közbeszerzési portáloknak két formája létezik, és mindkettő ingyenesen elérhető. Vagy olyan portálokról van szó, amelyhez webböngészőn keresztül lehet hozzáférni és amely teljesen a szolgáltató szerverén található, vagy az ajánlatkérő kap egy speciális szoftvert, amelyet gyorsan és egyszerűen telepíthet. Mindkét változat nagyjából egyformán elterjedt, egyes városokban történelmi okokból még mindkét változatot használják. (OECD, 2019)

- **Webalapú rendszer (mint a magyar EKR)**
Tulajdonképpen nem más, mint egy weboldal, így bármilyen eszközről használható, amely rendelkezik modern internetes böngészővel. Maga a program (a portál alapja) egy szerveren fut. A szerver futtatja le a programot, nem a kliens számítógép. A kliens gép csak megkapja a szerver által legenerált adatokat interneten keresztül.
- **Speciális szoftveralapú rendszer (Java)**
- Az ajánlatok webalapú benyújtásával ellentétben a helyileg telepített kliens megoldások az e-tender portálokhöz való hozzáféréshez szükséges webböngésző mellett további szoftver vagy kliens telepítését igénylik az ajánlattevő számítógépén. Ennek a változatnak az az előnye, hogy a bizalmas adatokat tartalmazó ajánlatot, dokumentumokat elektronikusan aláírják és helyben titkosítják, mielőtt benyújtanák azokat.

A szoftveralapú közbeszerzési rendszerhez különböző programok kapcsolódnak ajánlattevői és ajánlatkérői oldalon is, amelyek letöltését és telepítését követően lesz lehetőség az eljárás létrehozására, az ajánlatok benyújtására, a dokumentumok titkosítására, valamint elektronikus aláírásra. (Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, 2020d)

- **Online-Beschaffungs-Assistent - Online beszerzési asszisztens (OBA)**
Az OBA-t a közbeszerzési eljárásokért felelős személyek használják az eljárás létrehozására és irányítására. Ezenkívül az ajánlattevőkkel folytatott minden folyamathoz kapcsolódó kommunikációt és az eljárással kapcsolatos egyéb eljárási cselekményeket is az OBA kezeli.
- **Standalone-Editor für Bekanntmachungen - Önálló bejelentés szerkesztő (SEB)**
Néhány ajánlatkérő szerv rendelkezik harmadik fél által készített beszerzési eljárásokkal. Mivel az OBA használatához aláírókártyára és produktívan működő regisztrációs irodára van szükség, a SEB felhasználónak hirdetési sablonok létrehozására ezen előfeltételek nélkül van lehetősége.
- **Signatur-Client für Vergabestellen - Aláírás kliens a nyilvántartásokhoz**
Az aláírás kliens egy olyan alkalmazás, amely aláírások létrehozására és ellenőrzésére szolgál PDF-fájlokban. Egyrészt van aláírás az ajánlattevők számára, másrészt az ajánlatkérők számára (egyszerű, minősített e-aláírás vagy e-pecsét.). A rendszer egyik pillérének az elektronikus aláírás számít, mert így nem kell nyomtatni, továbbá bizonyos eljárásokban lehetőség van a dokumentumok kötelező e-aláírással történő benyújtásának előírására.
- **eVergabeApp**
Az eVergabeApp segítségével titkosítási és aláírási funkciókat hajtanak végre az ajánlattevők. Ez a titoktartást szolgálja, a közbeszerzési törvény által előírtak érvényesülését a speciális eljárások, dokumentumok esetében. (Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, 2020d)

Összefoglalás

A fentiekből látható, hogy Németország számára az elektronikus közbeszerzés bevezetése nem volt zökkenőmentes, és a mai napig élő töréspontok feszítik az elektronikus közbeszerzési környezetét. Az e-beszerzési portálok száma folyamatosan növekszik, és azoknak a gazdasági szereplőknek, amelyek rendszeresen részt vesznek a szövetségi, tartományi és önkormányzati eljárásokon, az xVergabe továbbfejlesztése nélkül külön kell regisztrálniuk minden egyes portálon. A töredezettség oka a nagyfokú önállóság és decentralizáció a tartományok és a közigazgatási intézmények vonatkozásában, amely a kooperáción alapuló szövetségi államszervezet velejárója.

Irodalomjegyzék

- [1] Anonymus. (2016.11.04). Öffentliche Beschaffung: Das sind die wichtigsten Vergabeplattformen. Markt und Mittelstand. (2021.02.25.)
<https://www.marktundmittelstand.de/recht-steuern/das-sind-die-wichtigsten-vergabeplattformen-1252011/>
- [2] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről [2014/24/EU irányelv]
- [3] Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, Deutschland. (2020a). Kompatible Bietersoftware für die e-Vergabe Plattform des Bundes. e-Vergabe.
https://www.evergabe-online.info/e-Vergabe/DE/4%20Vergabestellen/Nutzungsvoraussetzungen/artikel_nutzungsvoraussetzungen_vergabestellen.html
- [4] Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, Deutschland. (2020b). xVergabe Projekt. e-Vergabe. <https://www.xvergabe.org/display/xv/Projekt>
- [5] Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, Deutschland. (2020c). Kompatible Bietersoftware für die e-Vergabe Plattform des Bundes. e-Vergabe.
http://www.evergabe-online.info/e-Vergabe/DE/Tiefenlinks/xvergabe/node_xvergabe.html
- [6] Beschaffungsamt des Bundesministeriums des Innern, Deutschland. (2020d). *Anwendungen*. e-Vergabe. https://www.evergabe-online.info/e-Vergabe/DE/4%20Vergabestellen/Anwendungen/node_Anwendungen.html
- [7] cosinex. (2021.05.17). Eine kleine Warenkunde: Unterschiede zwischen Vergabeplattformen und Vergabemanagementsystemen. cosinex Blog.
<https://csx.de/Huwg>
- [8] Der Beauftragte der Bundesregierung für Informationstechnik. (2011.10.10). IT-gestütztes Beschaffungswesen.
https://www.cio.bund.de/Web/DE/Dienstekonsolidierung/bestehende_it_verfahren/Querschnitts-IT/e-Vergabe/evergabe_inhalt.html
- [9] Európai Bizottság. (2010). Zöld Könyv az elektronikus közbeszerzés Európai Unión belüli alkalmazásának kiterjesztéséről. COM(2010) 571 végleges. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0571&from=EN>
- [10] ibau GmbH. (n.d.). XVergabe. ibau GmbH.
<https://www.ibau.de/akademie/glossar/xvergabe/>
- [11] OECD. (2019). *Öffentliche Vergabe in Deutschland. Strategische Ansatzpunkte zum Wohl der Menschen und für wirtschaftliches Wachstum*. OECD Publishing.
<https://doi.org/10.1787/48df1474-de>
- [12] Vergabeverordnung (VgV) [a közbeszerzési szerződések odaítéléséről szóló rendelet] Vergabeverordnung vom 12. April 2016 (BGBl. I S. 624), die zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 9. Juni 2021 (BGBl. I S. 1691) geändert worden ist

